

* * * * **Fará una entremaliadura cada diumenge** * * * *

ANY 1.er * BARCELONA, 4 SEPTEMBRE 1904 * NÚM. 36

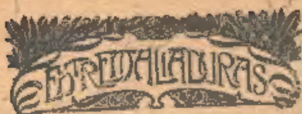
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 12
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . . 2 íd.
Extranger, un any. . . . 5 íd.

—Fins a reveure, pubilla.
—¡No te'n vagis, PATUFET!...

—Tinch de ferho, puig me manca visitar encar molts pobles.

Desde fora

Ja ho vau veure: seguint la costúm de cada any en aquest temps, me'n vaig anar a fer uns quants cabussóns a mar, perque los banys d'aigua dolsa al riu ó a l'estany no m'agradan prou, y com nostra Catalunya te de tot menys una cosa que va perdre, perque li van robar a la forsa, dich cap a mar falta gent, y m'en vaig arribar a veure aquella plana ampurdanesa, que'l gran mossén Cinto comparà ab una espayosa era sobre la que hi bat lo furiós cavall que neix més enllá de la Provenza als cims dels alterosos Alps, y bufa com l'uracá, que fa preguntar al Poeta: *«¿Lo cavall desbocat que ab las crins erissadas y a voltes ab ales y tot que figura sovint en les monedes d'Empuries, sería tal vegada símbol de la tramontana que escrostonará las seves muralles de dos mil anys, com ara galopa damunt del seu sepulcre?»*

Allá, en lo cor de Catalunya vella, hi vaig anar esplaiar fent memoria de altres épocas dels gloriosos que nostres passats obraren, com se troba escrit en nostra historia, y al contemplar l'inmensa Badía de Rosas, vaig recordarme de la formidable pallissa que la petita esquadra catalana que comandava l'almirall en Roger de Lluria, clavá a la nombrosa del rey de Fransa y que no tenintne prou d'això s'encará ab lo Comte de Foix, que li demanava trevas en nom del rey francés, al que contestá ab las célebres paraulas: «Mentres visqui, no daré trevas als francesos y ni galera o vaixell anirá per mar sens el gratge del Rey d'Aragó y més encara cap peix s'alsará sobre la mar si no du la senyal del Rey d'Aragó y Sicilia», y pensant ab aquestas parau-

las de l'almirall catalá me deya quant gloriosa n'es la bandera que te per supdits gent com aquesta! y com sempre succeheix que qui te més per amagar es qui se fa més mal veurer, comparava lo que dich ab lo que are passa, y a fe de mon no sel'que dirlhi, pero justament la ensenya que feya més por als piratas era la bandera catalana.

Pero val a dirho: com los de mar ja han plegat s'han endinsat en terra y ab lo qu'han robat s'han fet forts, y com que encare manan per xo nostra gloriosa ensenya los hi fa po, perque lo que ells diuhen *es mentar la soga en casa del ahorcado*.

En fi, no parlem més de cosas tristas: vos faig saber que'm vaig fer un tip de ballar sardanas que fins dormin las somio; alló sí que's recrear lo cos y l'enteniment; pero no vull allargarme per que si comensava duraría massa; ab axó, prou y fins la setmana entrant se despedeix

En Patufet

La nostra bandera

Als germans Joan A. Ignaci y Roman Macaya y Salvador Prim.

La sacrosanta bandera
que oneja en nostres casals
es la estimada bandera
barrada de quatre pals.
Lo rey Carles la signava
ab sanch de Jofre 'l Pelós;
si axis l'enemich la honrava
¿que hem de fer sos defensors?
Arborembla en pau y en guerra,
fém que tothom la idolátria,
desde 'l plá fins a la serra
que ombreje tota la pátria.
Com es d'or y sanch barrada
ab son simbolisme'ns diu
qu'hem de durli lley prehuada,
qu'hem de durli afecte viu.
Com es d'or, per defensarla
hem de donar nostre or;
com es de sanch, per servarla
hem de dar la sanch del cor.
Si algú en hora malestruga
volgués befarla, ¡oh dissort!,
diheu: ¡mal llamp se l'enduga!,
y aborrimlo com a bort....

Magarrinyas

Amich Patufet: Lo pare me va dir més de quatre vegadas, que m'havía quedat conco perque jo no servía pera lo trevall de terras, que lo més que jo podía fer era xerrar y contar qüentos als nens de l'hereu, si'n tenía; pro

com que aquest ha resultat sense fills, no m'he pogut dedicar a lo que'l pare'm va predestinar.

Com tu ets un noy tant bo y de tanta comprensió, te'n vull contar un dels molts que'n se; si t'agrada, me'n sentirás d'altres.

Lo noy gormant

Hi havía un noy qu'era molt bo, pro tenía la debilitat de no saberse sobreposar a la gula, y's deixava arrastrar per aqueix lleig pecat.

Anava a estudi y sabía las llissóns, era respectuós ab los pares y superiors, fidel ab los companys, amich dels pobrets que captan y s'estimava a tothom.

No tenía més defecte que'l d'esser débil en quan se tractava de lleminaduras; perdía'l sossego desseguit que veya alguna gormantería, y no parava fins que podía obtenirla.

Com que'era fill d'una casa de pagesos richs, may li mancavan ocasións de excitarse ab golosinas y veures tentat pels dolsos, codonyats, conservas, orelletas y cocas, de que n'estava sempre provist lo rebost.

Los seus pares prou lo renyavan y feyan los perqués de treureli aquell vici; mes, tot era inútil: quan mes descuydats estavan, lo noy entrava al rebost y's menjava lo primer que li venía a ma, con tal que fos dols.

Un día del mes d'Octubre, que's lo mes que acostuman a ferse los codonyats, a la casa del Enriquet, nom del noy gormant, ne tenían a la galería d'estesos, pera que's sequessin y's conservessin tot l'hivern. Com tenían la galería barrada ab pany y clau, l'Enriquet no va parar fins que, puguent obrir, va toparse ab aquell be de Deu que feya tantas llempurnetas als seus ulls.

La por de que ho sabessen va deturarlo una mica; pro no va tindre prou coratje de rependres y va

mossegar a un codonyat tou com la molça y morenet com la xacolata.

Donada la primera mossada, van seguir las demés sense interrupció.

Quant més entussiasmat anava a aferrarne un most, va semblarli sentir passos cap á la porta d' entrada, y, volguent amagar lo que tenía entre sos dits, va posarsho a la boca pera engollirho; pro veusaquí que al tindreho a la boca va sentirse una forta fiblada a la punta de la llengua que li feu llençar lo rich tresor del gormant: una avespa, que no havía vist en sa ceguera, li havía clavat lo fibló verinós.

Lo patinar es un gust
y'l més práctich dels *sports*:
relliscas, te rompes lo cap
y n'estrenas un de nou.

Va abstindres de cridar pera que no l'atrapessin y lo descubrissen, pro no va lograr res: l'inflor de la llengua, que no li cavía a la boca, 'l va delatar.

Escarmentat d'aquell providencial cástich va corretgirse, y avuy, l'Enriquet, sense aquell únich defecte que'l tarava, es un minyó exemplar.

LO CONCO ESTEVE

¿Quí es mon pare?

(Segona part de ¿Quí soch jó?)

Un xich, *patufet* com jo,
ha tingut la gran ideya,
després de saber quisó,
de preguntarme y ab rahó
pe'l meu pare y com se deya.
Ab un petó a cada galta,
al ser axís preguntat
vaig dirli: Noy; de rahó no't falta,
rahó que a la vista salta;
me plau la curiositat.
Quelcom de difícil es
lo dirte ara qui es mon pare,
mes com me veig compromés
per ta pregunta, vaig, pues,
a dirt'ho; parla ma mare.
—Lo teu pare, fillet meu,
va obrar sempre sens conciencia,
puig dono gracias a Deu
de no estar al costat seu
¡ abdós, quina diferencia!
Juntantse ab altres companys,
diferents de nostra rassa,
foren tots los seus afanys
causarnos moltíssims danys
y empobrint la nostra casa.
Dihent: «Ella es estalviadora
y feynera com n'hi ha pocas;
per omplir la menjadora
te activitat que anamora,
fins treuren pa de las rocas».
Desde alashoras ensá
mas fincas son governadas
per gent, que del catalá
no'n coneixen si no 'l pa
y 'l fruyt de las mevas suadas.
Y com no'ls costa de suar,
vingan toros per tot día,
casseras y a estiuhejar,
prou que axís poden gastar
tot lo que un altre estalvía.
¿De economía? Se'n riuhen;
vesteixen aparatós,
no en va en lo país que viuhen
tots los que hu saben ja 'n diuhen
que alló es la «Vila del Os».
Allí 's firman molts decrets
que 'l pensarhi ún se electrisa,
decrets que per tots indrets
per ells resultan cuartets
y á mi'm deixen sens ca nisa.
Com si no fos prou axó,
com si no fos prou vilesa,
fins m'escatiman l'acció
d'enlayrar lo meu pendó,
mas insignas de contesa.
Sense alas que m'enlayravan,
sens la llibertat d'acció,
sense 'ls furs que m'amparavan,
axís ma casa aruinavan
sense fre ni compassió.
Mes com Deu no desampara
y el cor me diu sempre ¡avant!,
ajudam, fill meu, que encara
un jorn veurás a ta mare
de tanta escuma triumfant.—

. . . .

Crech que estarás sat sfet;
son fets dignes de memoria
y hasta un altre, amich xiquet,
t'encomana En Patufet
tingas present eixa historia.

Joseph Oliver y Gracia

¡Que'n diría de cosas, si dixava correr a la ploma tota sola; pro no hi ha mes, la reflexció y'l seny poden mes que tothom; val mes contentarnos ab aquell refrá que diu: *no's pot matar tot lo qu'es gras.*

Y a pesar de tot me sento nervós y ab un humor de mil diables; jo no se pas lo que ho deu fer; tal vegada'm dura encara la excitació de diumenge passat; siga com siga havía de desahogarme, tenía tancat a dintre un mal ayre que's feya precís tractarlo com a tal; per això vaig posar aquella cara tant séria que vosaltres no hi esteu acostumats, pro havía de ser aixís, podem riure, com las cosas van ta be! Lo temps sembla que'ns ajuda a pendrer las cosas de un altre manera; la calor ha mimvat, los vespres son mes fréscos y las matinadas també, alguns teatres ja han comensat a fer las consabudas reformas de hivern y no's parla més que de combinacións de actors, de contractas, de empressaris, de directors y de obras novas pera estrenar, deixant entreveure algunas sorpresas que aixís com poden no agradar també poden caurer en gracia sens altres mérits que'l capritxo voluble de una part del públich que sempre surt de trascantó. Ja me'n comenso de anyorar de parlarvos d'alguna obra que puga satisfer las vostras aficións; hem passat un estiu de crissis. Ja fora hora que aquest hivern tinguessim la sort de poguer paladejar quelcóm de bo pera fernos passar lo regust que'ns ha deixat a la boca tot aquest espay de temps transcorregut, sens quasi funcións en los teatres y encara

—¿Vols veni a pendre un gelat?
—Home, ¿qué no veus qu'en porto aquí un d'improvisat?

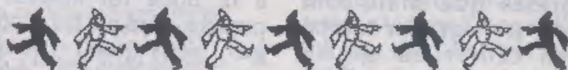
—Sigue cap al *quartelillo, sinvergüenza. Esto no es fa* *d'hacer* esquellots a un viudo *porque se ha vuelto á casar.*

aquestas *quasi*, hi eran de sobras.

Això es com lo de aquell malalt que feya días lo mantenían a rigurosa dieta y tot d'un plegat li donan un menjar tan repugnant que si no hi es a temps a retirar la vista ab certa precaució, prou las tripas l'hi fan un salt mortal que's queda ab un ventre tant buyt com un tambó de regiment.

Ahir va inagurar la temporada la companyía del Circo Ecuestre; no he pogut veure lo que fan, pro tingeu la seguritat que avuy no hi faltaré, y diumenge us ho esplicaré.

CRISTOFUL

Bous

A n'en Amadeo Cornet

¿Has sentit a dir que als toros
ningú hi aprén res de bó?
Jo també; y crech que'ls que ho
ho endevinan de debó. (diuhen
Figurat (jo agafo l'auca
per ferte la esplicació)
una plassa gran, rodona,
tancada y sens cap cantó.
Tot voltant de la gran plassa,
hont se dona la funció,
plé d'escalas, hont hi seuhen
en barrejada munió
homes y donas, que cridan
y renegan, si hi ha ocasió,
ab moltas altras paraulas
que no tenen pas perdó.
Surt lo toro ab unas banyas
que de mirarlas fan pó,
y, embestint, tomba per terra
a cavall y picadó.
Després venen banderillas,
que, clavadas de cantó
a la fera, l'enrabian
que sembla un demonió.
Després d'això ve l'espasa,
lo qui fa de matadó,
y li diuhen lo *maestro*,
maestro d'escorxadó.
Aquest, ab una eyna llarga
com un estoch de bastó,
mata'l bou; y si l'encerta
a la primera intenció,
lo públich boig d'entussiasme
y bramant com un lleó,
fart de sang y de carnaige,
fa a n'el *diestro* una ovació.

. . . .

¿Que't sembla d'aquestas cosas?
¿Tens ganas de veure això?
¿Oy que val mes aná a estudi
y aná a cantá ab l'Orfeó?

MARTÍ DALMAU

Manresa, Agost de 1904

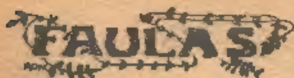

—¿Qué me'n dius de la lley nova
del descáns dominical?
—Que's en va posaría a prova
si'l gobern prompte no aprova
la del *descáns setmanal*.

Petit diálech

—¿Has llegit EN PATUFET
que cosas macas que porta?
—Sí; l'he vist a casa en Dorta
y't dich qu'es molt bonïquet.
Y donan premis molt macos,
si endevinas cosas bé.
—Douchs, noy, jo cada setmana
creume a mi que'l compraré.

PAU MOREU Y MARISTANY

D'ISOP

Del Lleó y del temerós Pastor

Discorrent un ferosíssim Lleó por unes aspres montanyas, erra lo camí, y embarasantse dins un espés barser, se posa una espina en la ma. Per hont no podent caminar, per la estrema dolor que li causava la espina, li vingué al encontre un Pastor, lo qual, espantat de la ferositat del Lleó, per guanyar benevolencia de aquell, li comensá a donar del seu bestiar, per que saciás. Mes lo adolorit Lleó, no cercant sabrosos menjars, sino salutífera medicina, posá la nafrada ma en los pits del Pastor, casi demanantli adjutori. Per hont entenent lo prudent Pastor la voluntat del afligit Lleó, pres una aguda alena, y traentli industriosament la espina, lo deslluira de tant mortífer perill. Del qual salutifer remey, fentli lo Lleó condignes gracies, li comensa de llepar la ma, y a la fi despedintse de aquell, y tornant al seu comensat camí, fonch prés en un perillós llas, y posat entre altres Lleóns. Seguis que essent pres dins pochs temps lo Pastor, per un nefandíssim crim, fou condemnat esser devorat per aquells ferosíssims Lleóns, hont era detingut lo Lleó, al qual ell havía tret la verinosa espina, entre los quals essent miserament posat, fonch prestament conegut del Lleó. Per hont, sortint ab impetuosa furia, y posantse al costat seu lo defensa dels altres Lleóns, y

sabuda la veritat del comdemnat Pastor, foren promtament los dos llibertats. Instrueix aquesta faula, que'l home no deu esser ingrat dels rebuts serveys, mes deu remunerar aquells, quant la oportunitat, y temps o requereix. *La bona obra demana altre bona obra*.

Tenint En Patufet lo projecte de publicar a fi d'any un *Calendari*, que será la nata y flor, comenso desd'ara convidantvos a pendrehi part. Procureu que tots los trevalls que feu ab aquest fi estigan imposats d'aquella franca inspiració y naturalitat que cal possehir tant en las cosas serias com en las de broma.

Lo mateix dich als aficionats a fer ninots.

Ja hu sabeu, amiguets: En Patufet es lo vostre company, y de tots vosaltres n'espera'l modest concurs. ¡A trevallar pel *Calendari*!

—

Lo número que ve será extraordinari, dedicat exclussivament a la Colaboració Infantil, en el que sols s'hi insertarán trevalls de nens y nenas.

Tant la part literaria com la de dibuixos, tot será degut a l'inspiració infantil dels meus bons companyóns, que ab tant d'acert m'ajudan en la meva tasca. Vosaltres podreu dir que haveu fet tot un número d'En Patufet.

Colaboració Infantil

La festa del arbre

La festa del arbre,
company meu, ve a ser
ab pocas paraulas
lo que jo't diré:
Si plantas un arbre
y'l deixas estar.

no'l cuides, no'l miras,
¡que mal pujará!
Igual, donchs, és l'home
quan entra en lo mon:
si be no'l educan
qui d'ell pares son,
tort pu a, com l'arbre,
sens goig ni profit,
camina sens joya
pobret y esquifit.

. . . .

La festa del arbre
aixó sols ve a ser,
si a cas un ne plantas,
¡que pugi ben dret!

JOSEPH VILARNAU Y SOLER (9 anys)

* *

A n'«En Patufet»

A tu, estimat PATUFET,
a tu't dech tot lo que sé,
puig jo sense tu potsé
sería un mal amiguet.
A tu, estimat germanet,
sempre ab goig te seguiré;
a tu sempre't miraré
com a un germá petitet
Jo't llegeixo, PATUFET,
ab forsa ansia y alegría
y'm sabrá molt greu lo día,
que'm deixarás tot solet.

RAMÓN FARRÉ Y SAMSÓ (12 anys)

* *

Carta a n'«En Patufet»

Tinch de dirte PATUFET
que m'he trovat molt malalt;
avuy totjust fa cinch jorns
que he pogut baixar de dalt.
¿Y no sabs lo que he tingut,
per la meva mala sort?
Un mareig molt gran, molt gran
y un mal de ventre molt fort.

¿Per curarme, algún remey
no'm sabrías tu, Peret?
Si me'l dius t'ho agrahiré
y't faré algún regalet,
Mentres tant molta salut
y felicitat a doll
et desitja, per molts anys,
ton amich

PEPITO COLL (13 anys)

* *

Al Sol

A tu, Sol, que ens iluminas
ab la teva resplandor,
ab quatre parautas justas
te vull demanar un favor.
Si tu me vols escoltar
tant sols dos ó tres setmanas,
lo carnicé hi guanyará
y... tindré molta més gana.
Lo favor que vull que'm fassis
y et demano de bon cor
es que a las tardes de festa
no ens donguis tanta calor.

SEBASTIÁ BOFILL

CONCURS GEOGRÁFICH

Aquesta ratlla ondulada representa un tros de la vía de ferrocarril de Sant Joan de las Abadessas.

Los tres punts senyalan tres estacións; la del mitj es la de la ciutat de Vich.

¿Quinas son las altras dugas, quantas n'hi ha entre una y altra y com s'anomenan?

Al qui ab més exactitut envihi la solució, li regalaré un bonich llibre enquadernat de «Viatjes per l'Illa de Cuba», il-lustrat ab dibuixos, escrit per lo P. Antón Perpinyá, escolapi.

Condicións

Primera: La solució pot ferse sobre la mateixa ratlla del periódich ó be calcantla en un altre paper. Las estacións han d'estar senyaladas en lo costat de la via ahont se troba la població y en la distancia corresponent entre una y altra.

Segona: Las solucións de fora han de venir forsosament en un sobre obert que digui «Original pera imprempta» y a sota la direcció ab no més que un sagell d'un quart de céntim.

Tercera: Junt ab la solució s'hi ha de posar lo nom y edad del nen ó nena encertador y'l carrer, número y pis ahont viu.

Quarta: Las solucións s'admeterán fins lo dia 14 de Septembre, a las 7 del vespre.

Quinta: Lo resultat del concurs y lo nom del premiat los publicaré en lo número 38.

Sexta: Si's rebés més de una solució encertada, concediré lo premi a una sola, treyentla d'entre totas a la sort.

Solucións

a las endevinallas ab premi dels números 34 y 35

Conversa: **Taper**
Endevinalla: **Carta**
Targeta: **La creu de la masia**

Los premis eran 12 y consistian cada un en
6 Quaderns d'escriptura
3 Plomas d'acer
1 Llapis y
1 Goma pera borrar
als 12 endevinadors que enviessin las solucións exactas de la Conversa, la Endevinalla y la Targeta.

S'han rebut 357 solucións, entre

bonas y dolentas, corresponent los premis als 12 següents endevinadors, que a la sort han sigut favorescuts y han complert totas las condicións del Concurs.

1. N'Agneta Ferré, de 13 anys, viu Palma de S. Just, 2, Barcelona.

2. En Joseph Calbó, de 11 anys, viu Major, 32, Vendrell.

3. En Miquel Poal, de 10 anys, viu Clos, 21, 1.er, Sallent.

4. En Antoni Planás, de 14 anys, viu Corts Catalanas, 523, 4, 1.ª, Barcelona.

5. En Joan Rovira, de 10 anys, viu Costa de la Pescatería, Valls.

6. En Joan Surroca, de 12 anys, viu Mar, 46, Badalona.

7. Na Carme Simón, de 12 anys, viu Riera de Buscaróns, 34, Canet de Mar.

8. En Joseph M.ª Ferrer, de 10 anys, viu Riera, 26, Vich.

9. En Joseph M.ª Cardona, de 11 anys, viu Plassa Sant Joan, 14, Berga.

10. En Manel González, de 12 anys, viu Magallanes, 58, Barcelona.

11. En Ramón Porta, de 13 anys, viu Pescatería, 36, Valls.

12. En Pere Alsina, de 10 anys, viu en lo Centre Catalanista de Premiá de Mar.

Tots los afortunats podrán passar a recullir sos premis, desde demá dilluns, cada dia de las 7 y mitja á las 8 y mitja del vespre, en aquesta Administració: Rambla de las Flors, n.º 11, entressol.

Los premiats de fora poden delegar á una persona d'aquí pera que en nom del premiat, y acreditant qui es, reculli'l premi.

Aquesta Administració, malgrat la seva bona voluntat, no pot cuydarse del envío pel correu a causa de la molta feyna que aixó reportaría

Correu

Medallas: En Ricart Herrera. —En Gilet Farrán.—En Ramón Porta.—En Joan Badimont.—En Sebastiá Bofill.—Na Teresa Samora.—En Joseph Coll y Perich.—En Joseph Oliver.—En P. Feliu.—En Joseph Casadessús.—En Jesuset Serrat.—En Joseph M.ª Sanjuán y Cunillera. —En Enrich Doménech.—En R. Farré y Samsó.—En Joseph M.ª Casas. —En Tomaset Cermeño.—En Gil Lluch.

D'Administració: Josep Castells, Calella: rebut son envío, qu'es conforme.—Ramón Porta, Valls: lo mateix li dich.—Francisco Payás: será atesa sa queixa.

—

En Ricard Valls: los seus versos estant be de metro, pro no consonan ab regularitat; si hi te paciencia'ls fará bé.—En Marián Andreu: envihi altres fotografías més claras, si vol que quedin com cal.

Quedan més cartas pera contestar.

Tip. «ARTE MODERNO» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 84, baixos

—¡Pastors de Nuria, salut!
—Deu te guart, baylet humil.
—A celebrar he vingut
las grans festas de Sant Gil.